

Túrakód: TK_K-k_Gye / Táv.: 170 km / Frissítve: 2021-01-26

Túranév: Terepkerékpáros / Körös-körül / Gyomaendrőd

Leírás:

Teljesítménytúránk 15 résztávból áll.

Teljesítése 16 ellenőrzőpont-igazolást igényel.

A rajt és a cél ugyanott, de más QR-kóddal található: Rajt (*rendezvény*) / 501QR / , Cél (*rendezvény*) / 502QR / N46 39.162 E20 15.197.

---

1. résztáv: /Rajt-Cél (Dózsa-ház) - Körtefa / Sziget/

A rajt QR-kód beolvasását követően észak felé, a boltíves hídtól távolodóan indulunk: a Kurca partján. Elérve az Ifjúsági Ház hídját, már a Janó György sétányon haladunk, a Pusztai László sporttelep kerítésének sarkáig. Itt balra (NY) fordulva a Hegedűs László utcába, mely a főutat követően, de irányváltás nélkül a Dr. Váradi Lipót Árpád utcában folytatódik. Ez az utca ki is vezeti a túrázót a lakott területről. A lakóépületeket elhagyva rövidesen át kell kelniünk a 451-es főúton. Mindkét átkelésre fordítsunk jelentős figyelmet, de itt a közlekedés nagyobb sebessége miatt jelentősebbet!

Az út túlsó oldalán már a vadon vár ránk. Alattunk földút, mellettünk mezőgazdasági területek, tanyák, családi gazdaságok. Egyenesen haladva, 2,1 km után érünk ismét aszfaltútra. Itt jobbra (É) fordulva, kissé távolabb (340 m), baloldalon (ÉÉNY), egy körtefán vár ránk első terepi ellenőrzőpontunk (512QR), a tanyatelek mellett.

2. résztáv: /Körtefa / Sziget - Bökényi duzzasztó/

A pontbeolvasást követően az aszfaltcsík felvezeti a túrázót az árvízvédelmi töltés tetejére (68,5 fkm).

Itt jobbra (KÉK) fordulva a töltéskoronán haladunk tovább, gyakorlatilag a fordulóponthoz (67,6 fkm). Ez jelentősen megkönnyíti a navigációt. Azonban - az ellenőrzőpontokon történő „túlszaladás” elkerülése érdekében - „legyünk képbén”, hogy mikor érünk a pont/pontok közelébe. Erre kettő segítséget tudunk adni. Az egyik a

- - - - -
pontok közötti távolság, a másik a pontok tkm (töltéskilométer-szelvény) szerinti elhelyezkedése.

(Ez a szelvényezettség a töltéskoronán, villanykaró-gyámokon, vagy külön oszlopokon, betontömbökön van feltüntetve, többnyire 100 méteres megosztásban, a torkolattól növekvően.)

A töltéskoronán váltakozva haladunk földúton, illetve szilárd burkolaton, de a földes, füves szakaszok dominálnak.

A 451-es út kereszteződését elérve (73,1 tkm), figyelmesen keljünk át! Az út a kanyarulat miatt rosszul belátható: füleljünk is, ne csak szétnézzünk! Kicsivel odébb keresztezzük a 147-es számú vasútvonalat, melynél ránk bízta a szabad átjutás ellenőrzését. Rövidesen elhaladunk a Szilágyi-gátórház mellett (73,9 tkm).

A Tisza töltésének végét 78,5 tkm- nál érjük el. Innen (0,0 tkm) a Körös töltésén haladunk tovább (bő 4 km-en keresztül aszfaltcsíkon). Elhagyva a Kurca felső végét és vízkormányzási műtárgyait, 2,2 tkm-nél a Zalotai gátórház és Magyartés házai következnek. Első terepi ellenőrzőpontunkat (018QR) a Bökényi duzzasztónál érjük el (5,4 tkm), mely a legrégebbi hazai vasbeton vízépítési műtárgy.

Az ártéri oldalon elhelyezkedő raktárépületet elhagyva, a kőhajót elérve, az utolsó tölgyfán (ártéri, É oldal) találjuk a pontot.

(Legyünk figyelmesek! Ez a tábla és póttáblája rendhagyó módon helyezkedik el. Az állandó túránk ellenőrzőpontjaként építettük ki, melyek nyomvonalai az ellenkező irányból érkeznek. Így érkezésünkkor nehezebben kerül a látómezőnkbe.)

3. rész: /Bökényi duzzasztó - Kunszentmárton / Kádfürdő/

Teljesítésigazolást követően, az első szakaszon komfortosabb haladást biztosít a mentett oldali töltéspadka, a következő (zalotai) rámpáig. Ezután az árvízvédelmi műtárgy koronája a jobb választás. (A nyomvonal is a fentiek szerint fut.) 12,2 tkm-nél haladunk el a Jaksori gátórház mellett.

Kunszentmártont elérvén, szépen felújított sétány fogad bennünket. Balról a Körös, jobbról a település házai, szemben a Szent Márton

Plébánia kecses tornyú templomának látványa. Az első hidat elérve (17,7 tkm) - mely a település első Hármas-Körös-hídja is egyben, át kell haladnunk a hídfőn, hogy a rámpát követően, az egykori (mára romos) fürdőépület előtt, a mentett oldalon felkeressük aktuális ellenőrzőpontunkat (525QR), egy fán.

4. részta: /Kunszentmárton / Kádfürdő - Hármas-Körös 27,1 tkm / B/ Csekkolást követően, aszfaltúton mehetünk tovább a 44-es út kereszteződéséig (19 tkm), mely ismét figyelmet igényel. Kissé arrébb a 45-ös főúton kel átkelnünk rézsútosan, több sáv forgalmához igazodva. 19,8 tkm-nél a 130-as vasútvonal sínpárján kell átjutnunk, szétnézést követően. E szakaszon több rövidebb szilárdburkolatú szakaszt is megtapasztalhatunk, változó minőségben. 20,7 tkm-nél haladunk el a Papgáti gátórház mellett, hogy rövidesen átbújhassunk az új M44-es út alatt.

Ismét töltéskoronára érve, hosszasan földút vár ránk, többnyire gyéren kijárt felülettel, időnként nehezen szerethető minőségben. Elhagyva a mentett oldali holtág felső, ÉK-i végét is (22,8 tkm), még néhány kanyarulat és elérjük a 526QR ellenőrzőpontot (27,1 tkm), egy akáctörzsön, melynél szinte teljesen eltűnik a gát. No, nem a kubikusok lustasága miatt, hanem a környezet magasabb talajszintje okán.

5. részta: /Hármas-Körös 27,1 tkm / B - Öcsödi gátórház/

Elhagyva a környék egyetlen fáját, e QR-kóddal a „tarsolyunkban”, átadhatjuk magunkat ismét a menetszél simogatásának és a Nemzeti Park látványának. Itt kint a vadonban, mindentől távol, nyugalomban tekerhetünk.

29,9 tkm-nél találkozunk egy ritka, nem mindennapi elágazással. „Y”-ban leválik egy másik, némileg alacsonyabb töltés. Haladjunk egyenesen tovább, a magasabb ágon! Ez egy régi töltésszakasz és már az öcsödi holtágat szegélyezi. Ellenőrzőpontunk (527 QR) a 4627-es út keresztezését követően, az Öcsödi gátórháznál van a 31,8 tkm szelvényben, a villanypóznán.

6. rész: /Öcsödi gátórház - Halásztelek/

Továbbhaladva ismét kijártabb szakaszok dominálnak, a földes töltésen. A 37,1 tkm-nél elért Siratói holtágvéggel megkezdődik a hol jobban, hol kevésbé kiépített Körös-holtágak sora. 41,2 tkm-nél a Szentandrás, melynél patinás szivattyútelep is látható, valamint odébb, bent a medernél, a duzzasztómű.

44 tkm-nél érjük el a kompátkelő rámpáját. 44,8 tkm-nél a Szarvasi gátórházat és holtágvéget, miközben már az Alföldi Kék is alánk van jelölve.

47,5 tkm-nél keresztezzük a 125-ös vasútvonalat, és elhagyjuk a Halásztelki holtágat. A mentett oldalon futó villanykarósor végső „A” pónáján, az utolsó tanyával egyvonalban várja a beolvasást az 528QR tábla (48,3 tkm).

7. rész: /Halásztelek - Gyomaendrőd D-i hídfő/

Ezen a szakaszon kevés civilizáció zavarja meg a nyugalmat. Itt-ott murva, régi, csak nyomokban felismerhető aszfaltút-maradvány néha felrzza a melázókat, de összességében „emészthető” az útminőség. 49,7 tkm-nél haladunk el a Hármas-Körös gátórház mellett. Néhol egy-egy romtanyán is elmélkedhetünk.

Engem mindig megindít e romok látványa. Főként azok, melyeket még lakható, netán lakott állapotban is láthattam. Ezekben az épületekben generációk nőttek fel. Itt kint, távol a nyüzsgéstől, a mai világ káoszától. Néha irigylem ezt a nyugalmat, habár én a szerencsésebbek közé tartozom. Hisz felülök a bringára, beszállok a túrakenuba és megszököm. Ha tehetem egyedül. Persze estére, vagy napok múlva én is visszatérek a mai világ általam is élvezett kényelméhez, komfortjához. Hát... nem is tudom, de akkor is...

Bocsánat elkalandoztam. Hol is tartottam? Ja, 49,7 tkm.

55,9 tkm-nél a Kisörvetői gátórház marad mögöttünk. 58 tkm- nál elhaladunk az egykori kompátkelő rámpája mellett, melyet az ártéri oldalon lévő romos épületből könnyebb észrevenni. Áthaladva az őrzárás

- - - - -
határán, furcsa helyre érkezünk. Talán máshol még nem is jártam ehhez hasonló helyen. A töltéskorona széles, láthatóan nem épített, hanem a terep adottságaiból kialakított szakasz. És ami különös, hogy e rövid szakaszon mindkét oldalon művelt sáv húzódik. Az ártéri oldalon beljebb nézve láthatjuk, hogy egykoron jelentősen beljebb húzódott a védvonal. 63,3 tkm-nél érjük el a Fazekaszugi gátórházat és a hozzá tartozó szivattyútelepet, onnan ismét murva kerül aláink. Öcsöd határában ismét néhány szép holtágvégen szemlélődhetünk. A túra legtávolabbi ellenőrzőpontja az 529QR, mely a töltéskoronán, egy hirdetőtábla oszlopán várja a túrázót, közvetlenül a hídfő előtt (67,6 tkm).

8. részta: /Gyomaendrőd D-i hídfő - Halásztelek É-i hídfő/

Átkelve az endrődi hídon, a 68,3 tkm szelvénybe érkezünk. Ezt kell 0-ra fogyasztanunk, hogy a csongrádi pontonhíd közelébe érjünk. No de ne rohanjunk ennyire előre!

Ez a részta számomra nagyon kedves szakaszt tartogat a túrázónak.

A mentett oldalon hat, hosszabb-rövidebb holtág-lefűződést, melyekből a kiépítetlenek a kedvesebbek. Az ártéri oldalon, itt-ott széles kaszálókat (*egykori legelőket*), melyek állattartó hodályai a töltés külső oldalán láthatóak, mára pusztulóban. Valamint egy érdekes árvízkaput.

Az első szakaszon a szilárd burkolat dominál (*friss és meleg, felméréskor, még aszfaltozás alatt*), egész a Hortobágy-Berettyó eléréséig (57,6 tkm). Közben elhaladunk az említett csodálatos holtágvégek, valamint több gátórház és szivattyútelep mellett (67,5 tkm Soczózugi gátórház, 60,5 tkm Peresi szivattyútelep, 57,6 tkm Árvízkapui gátórház). Maga a műtárgy egy érdekes építmény. Megér néhány pillantást, netán egy rövid pihenőt!

Magunk mögött hagyva a betorkollást, ismét beleolvadhatunk teljesen e tájba. Földes töltéskorona, kinyíló tér, nyugalom, megvillanó holtágvégek mind a két oldalon. A részta végének közeledtét a Halászteleki gátórház jelzi (50 tkm), melyet a 125-ös vasútvonal keresztezése követ. Az aktuális ellenőrzőpontot (530 QR) a sínpár túlsó oldalán, a villanypóznán tudjuk beolvasni.

9. rész-táv: /Halásztelek É-i hídfő - Hármas-Körös 40,4 tkm / J/

A rövid murvás szakaszt kevésbé járt füves, majd - a komplejárót követően (47 tkm) - hosszabb szilárdburkolatú rész követ. E szakasz ártéri oldala a duzzasztott víznek köszönhetően gazdag élővilágot rejt. 43,9 tkm-nél érjük el a Békésszentandrás duzzasztóművet valamint a töltés mentén található kezelő telepét, közben elhaladva a Csergettyűi szivattyútelep mellett. Földútra csak a Kútréti szivattyútelep, gátórház, védelmi központ (43 tkm) együttesét követően érünk. Felocsúdnunk csak a 40,3 tkm szelvényben kell, egy teljesítésigazolás erejéig (531 QR), mely közel s távol egyetlen, mentett oldali vén nyárfán található.

10. rész-táv: /Hármas-Körös 40,4 tkm / J-

Hármas-Körös 23,4 tkm / J/

Igyekezzünk gyorsan visszaoladni a vidékbe, éljük meg varázsát! 39,2 tkm- nél a mesterszállási szivattyútelep piciny, de szépen rendbe hozott épülete töri meg a tájat. Majd 37,2 tkm-nél aszfaltcsík kerül aláánk, mely az itt található Harangzugi gátórházhoz és holtághoz segíti az eljutást.

34,5 tkm szelvényben kell kereszteznünk az öcsödi közúti hídhöz vezető 4627-es utat. Legyünk figyelmesek, elszoktunk már a forgalomtól! Kicsivel odébb a Nagykunsági Főcsatorna torkolata és vízkormányzási műtárgyai mellett/felett visz a túra nyomvonala. Ez is némi szemlélődést érdemlő helyszín.

31,1 tkm-nél ismét gátórházat hagyunk magunk mögött, 27,8 tkm-nél belső, ártéri holtágban gyönyörködhetünk. Kedvelem ezt a szakaszt! Hatalmas ívek, nyugalom, békesség, be-bevillanó holtágrészletek. Aktuális ellenőrzőpontunkat (532 QR) egy felszámolt gátórház kiszáradt, teleksarki fenyőjén találjuk (23,4 tkm).

11. rész-táv: /Hármas-Körös 23,4 tkm / J -

Kunszentmárton / Szörme gyár / pót pont/

Továbbhaladva még érinthetjük a vadont, de rövidesen az M44-es pályája alatt átbújva keresztezzük nyomvonalát, (19,5 tkm) kissé odébb (19,7 tkm) sorompóval biztosított duplasínpáros vasútátjáró következik (130 és a 146-os vonalak).

(Ha esetleg zárva találnád, ne kérj időjövőírást! A sporthoz szerencse is kell. Sok éve járom e vidéket, de ritkán fordult elő, hogy vízszintes helyzetben találjam.)

17,1 tkm szelvényben érjük el a 44-es főutat. Az átkelés ismét alapos körütekintést kíván. Átjutva még egy kurta, füves töltésszakaszon, legurulunk a régi, Kunszentmártonról kivezető műútra. Itt balra (DDK) kell fordulni. Röviddel odébb (145 m), jobbról (NYDNY) ártézi kútnál frissíthetünk, mely a géptelep kerítésének tövében található.

Aktuális ellenőrzőpontunk (O31QRP) az eddigieknél némileg nagyobb figyelmet igényel, hisz rendhagyó! Más a színvilága, nehezebben észrevehető. Ez a pont egy másik túránk pót ellenőrzőpontja, ezért tér el a megjelenése az eddig megszokottakétól. Rátalálni az egykori Szörmevár épületeinek sarkánál fogunk: a Nemzeti Park táblájának oszlopán, a jobbra induló (DNY) aszfaltos kiágazás (ismét töltés) szegletében.

12. rész táv: /Kunszentmárton / Szörmevár / pót pont - Körös-zugi piros / pihenő-6/

Csekkolást követően a töltésen futó aszfaltcsíkon haladva, íveit követve érünk át Szelevénybe. A mentett oldalon szép szikes pusztaterület, mely minden évszakban tud látványosságot biztosítani az erre fogékonyaknak. Majd elhagyjuk 17,1 tkm szelvényben a Szelevényi gátórházat is, 10,1 tkm-nél pedig a Töközei szivattyútelepet.

A település határát 10 tkm-nél érjük el. De itt ne az úton, hanem balra tartva (D) a Bereczky László sétányon haladjunk tovább. Itt, a leágazásnál, a sorompó és a fészület között közkút is fellelhető.

A rövid sétány túlsó felén egy tolózár van kiállítva: a sétány névadó vízügyi szakemberének munkássága emlékére.

- - - - -
Természetesen a töltéskoronán vezet nyomvonalunk tovább, mely a Tőkefoki gátörházig (4,4 tkm) még aszfaltborítású. E szakaszon 7,8 tkm-nél találkozunk a mentett oldalon az utolsó, jól belátható Körös-holtágak egyikével. A gátörháztól a Körös-zugi piros sávjelzés is alánk kerül, mely a Tisza túlsó oldaláig lesz útítársunk. Utolsó Körös-menti ellenőrzőpontunkat az 1,2 tkm-nél található pihenőhely egyik középső oszlopán találjuk, a mentett oldalon, a töltés tövében (533QR).

13. rész táv: /Körös-zugi piros / pihenő-6 - Körös-torok (1)/

Igazolást követően kiszártatva elérjük a már régen várt 0 tkm-et. Vártuk, mert túl nagyok voltak a kezdeti számok, és vártuk, mert a megelőző néhány kilométeren a töltés tetején található kavicsos „feltét” már idegörlővé vált. Ez a betontömb tudatja velünk, hogy rövidesen ez is megszűnik. Az ismét növekvő számok jelzik: itt már a Tisza töltésén haladunk. 2,1 tkm-nél, az aszfaltos rámpánál a 4513-as út keresztezi a gátat, melyen balra, az ártéri oldalra kanyarodva gurulunk le. De közben - itt a rámpa túlsó oldalán - egy árvízvédelmi emlékmű kínál látnivalót, melyet a 2006-os árhullám elleni védekezés emlékére emeltek.

Mire elfogy a lejtő biztosította lendületünk, elérjük a közel s távol egyedülálló pontonhidat. E híd visz át a csongrádi töltésszakaszra. Felérve a gát tetejére balra (DK) kell fordulnunk. Ezt az aszfaltcsíkot kövessük egészen a méltán híres Körös-toroki szabadstrandig. Odaérve ne menjünk le a rámpán, hanem kissé odébb (275 m), a mindkét oldalra lefutó lépcsőn, az ártér felől található ellenőrzőponthoz menjünk le (534 QR), mely a nyárfa törzsén vár.

14. rész táv: /Körös-torok (1) - Körtefa / Sziget/

Visszatérve a töltéskoronára eredeti irányunkba haladjunk tovább, egészen a 45-ös főút hídjáig. A hídra történő feljutás és az úton történő átkelés ismét figyelmet kíván!

A túlsó oldali töltést elérve jobbra (DDK) fordulva már bejárt, ismert szakaszra kerülünk. A gátat kövessük egész a 68,5 fkm szelvényig, eleinte aszfalton, később földúton.

(Közben, az égbeszökő kéménynél a Szentesi Szivattyútelep látható, mely még őrzi eredeti gőzhajtású berendezéseit.)

A töltéskoronáról letérnünk a már ismerős, idefelé bejárt rámpán kell, a mentett oldal felé. Az aktuális ellenőrzőpont *(már egyszer beolvasott 512QR)*, az aszfaltos lejtő alján jobbról található. De most is igazolnunk kell ittjártunkat!

15. részta: /Körtefa / Sziget - Cél (rendezvény)/

Jöhet a célegyenes! A túra elején bejárt utat és a nyomvonalat követve térjünk vissza a Rajt-Cél területre! De ne feledkezzünk meg a főutak kereszteződésein történő figyelmes átkelésről, valamint a célban történő kódbeolvasásról sem *(502QR)*!

Feldolgozták: Virág Olga,

*Tapasztalataidat, élményeidet örömmel fogadjuk!
(Fotó és videó anyagokat is várunk.)*